

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3112

Vragen van het lid **Van der Plas** (BBB) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *het openbaar maken van boetes* (ingezonden 19 april 2022).

Antwoord van Minister **Staghouwer** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 13 juni 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 2701.

Vraag 1

Bent u bekend met de artikelen: «Vee & Logistiek tekent bezwaar aan openbaren boetes NVWA: «Werk stigmatiserend»» en «Vee & Logistiek maakt bezwaar tegen openbaar maken boetes»?^{1, 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) bij het openbaar maken van documenten in het kader van een WOB-verzoek (in dit voorbeeld rapporten van bevindingen en boeterapporten inzake diertransporten) geen onderscheid maakt tussen overtredingen die terecht zijn geconstateerd en overtredingen waar de NVWA door de rechter in het ongelijk is gesteld, overtredingen die nog onder de rechter zijn en overtredingen die geseponeerd zijn? Zo ja, kunt u toelichten waarom dit onderscheid niet wordt gemaakt?

Antwoord 2

Via een Woo-verzoek (Wet open overheid, voorheen Wob-verzoek) worden enkel die documenten openbaar gemaakt waarom wordt verzocht en die op grond van de Wet open overheid openbaar gemaakt kunnen en moeten worden. Voor het openbaar maken van rapporten van bevindingen is het niet van belang of hier nog een juridische procedure tegen open staat. Deze rapporten worden geanonimiseerd openbaar gemaakt. Rapporten van bevindingen, voornemens tot boeteoplegging en besluiten met opgelegde

¹ PigBusiness, 25 maart 2022, «Vee & Logistiek tekent bezwaar aan openbaren boetes NVWA: «Werk stigmatiserend»».

² De Kalverhouder, 24 maart 2022, «Vee & Logistiek maakt bezwaar tegen openbaar maken boetes».

boetes maar ook bezwaarschriften, beslissingen op bezwaar en uitspraken van de rechter maken onderdeel uit van een dossier van een bedrijf en worden via een verzoek op de Wet open overheid openbaar gemaakt als hier een verzoek voor wordt ingediend.

Vraag 3

Kunt u aangeven of in andere rapportages of persberichten van het ministerie en of de NVWA dit onderscheid wel wordt gemaakt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Dit is afhankelijk van de achtergrond en het doel van de rapportages en persberichten en welke informatie de NVWA of mijn ministerie hierin opneemt. Het is mogelijk dat bij bepaalde berichtgeving geen onderscheid wordt gemaakt tussen opgelegde handhavingsbesluiten die onherroepelijk zijn en gevallen die nog onder de bestuursrechter zijn, of waarvan de rechter het bezwaar heeft gehonoreerd. Dit onderscheid wordt wel gemaakt in de rapportage van grote slachthuizen met permanent toezicht waarin de naleving van het slachtproces in beeld wordt gebracht voor de belangrijkste risicogebieden. In die publicatie wordt onderscheid gemaakt tussen vaststaande boetewaardige overtredingen en niet vaststaande boetewaardige overtredingen.

Vraag 4

Kunt u aangeven welke informatie in het dossier van een transporteur wordt bijgehouden? Kunt u specifiek aangeven of in het dossier ook vermeld wordt als er in een zaak bezwaar of beroep is aangetekend?

Antwoord 4

Een bedrijfsdossier omvat alle gegevens van de inspecties, audits, andere controles en werkzaamheden en correspondentie met het bedrijf waaronder opgelegde handhavingsbesluiten, ingediende bezwaar en beroepschriften, beslissingen op bezwaar en gerechtelijke uitspraken.

Vraag 5

Wat is de procedure/werkwijze als een transporteur bij de rechter in het gelijk wordt gesteld? Wordt de betreffende overtreding dan uit het bedrijfsdossier geschrapt? Zo nee, waarom niet en wat gebeurt er dan wel met deze «onterecht geconstateerde overtreding»?

Antwoord 5

Als een rechter het beroep tegen een eerder opgelegde boete gegrond verklaart, wordt deze boete niet uit het dossier geschrapt. Die blijft onderdeel van het dossier, net zoals de uitspraak van de rechter waaruit blijkt dat en waarom de boete is komen te vervallen. Als uit de uitspraak volgt dat een boete onterecht is opgelegd, wordt de boete terugbetaald. De NVWA vindt het van belang om altijd de geschiedenis van een bedrijf, en daarom het complete dossier te behouden.

Vraag 6

Deelt u de mening dat bij het openbaar maken van cijfers zonder de bijbehorende duiding dat een zaak nog onder de rechter ligt, door een rechter in het ongelijk is gesteld of geseponeerd is, een onzorgvuldige informatieverstrekking is, en dit een verkeerd beeld van de sector geeft en dat daarmee op basis van onjuiste cijfers beleid wordt gemaakt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Ik deel deze mening niet. Via een beslissing op een verzoek van de Wet open overheid worden die documenten openbaar gemaakt waar om wordt verzocht en die openbaar gemaakt kunnen en moeten worden. Het geven van een duiding van de openbaar te maken documenten is geen onderdeel van een openbaarmaking op grond van een verzoek op grond van de Wet open overheid. De documenten worden openbaar gemaakt zoals ze voorhanden zijn. Maakt de NVWA op eigen beweging (actief) bepaalde gegevens en cijfers openbaar, zoals in inspectiegegevens van grote slachthuizen dan gebeurt dit op grond van de Gezondheidswet of de Wet open overheid. Voor de NVWA is het dan mogelijk om zelf de inhoud, duiding en moment van openbaarma-

king te kiezen. Voordat deze informatie openbaar wordt gemaakt wordt bovendien aan degene over wie de informatie openbaar wordt gemaakt om een zienswijze verzocht. Tegen het daarna te nemen openbaarmakingsbesluit staat nog bezwaar en beroep open.

Vraag 7

Deelt u de mening dat een overtreding die open staat voor bezwaar en beroep pas een overtreding is als deze in rechte onaantastbaar is geworden? Zo nee, waarom niet? Kunt u aangeven waarom rechtsbescherming niet van toepassing is op deze categorie ondernemers?

Antwoord 7

Ik deel deze mening niet. Ingevolge de Algemene wet bestuursrecht schort het indienen van bezwaar en beroep de werking van een besluit niet op. De bevoegde autoriteit mag tot op het bezwaar en beroep is beslist, uitgaan van de door haar geconstateerde overtreding en het opgelegde handhavingsbesluit. De rechtsbescherming wordt geboden doordat tegen ieder handhavingsbesluit de mogelijkheid van bezwaar en beroep open staat. Als later uit een juridische procedure blijkt dat een overtreding onterecht is geconstateerd en de boete onterecht is opgelegd, zal dit tot terugbetaling van de boete leiden.

Vraag 8

Kunt u aangeven of er vergelijkbare situaties zijn bij andere toezichthoudende (overheids)autoriteiten? Bent u bereid dit bij uw collega's na te vragen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Aangezien de werking van een handhavingsbesluit alsmede de rechtsbescherming daartegen uit de Algemene wet bestuursrecht volgt, is deze voor alle toezichthoudende autoriteiten gelijk. Uit een rondvraag blijkt dan ook dat bij andere inspecties de toets op de Wet open overheid leidt tot het openbaar worden van boetebesluiten. Zo is het beleid van de Inspectie van het Onderwijs dat een bekostigingssanctie of een bestuurlijke boete bij openbaarmakingsbesluit openbaar wordt gemaakt op basis van (thans) artikel 3.3 Woo. Het voornemen tot dat openbaarmakingsbesluit is vevat in het definitieve sanctiebesluit. De Nederlandse Arbeidsinspectie is daarnaast op grond van enkele wetten verplicht om specifiek omschreven resultaten van uitgevoerde inspecties openbaar te maken. Dit betreft ook bestuurlijke boetes die op grond van de Wet minimumloon, de Wet arbeid vreemdelingen en de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs worden opgelegd. Er zijn inspecties die de informatie naar aanleiding van een verzoek toesturen en deze dus niet automatisch op hun website zetten (Agentschap Telecom) of de gegevens enkel samengevat en geanonimiseerd publiceren (Nederlandse Emissieautoriteit). Bovendien zal in het kader van de implementatie van de Wet open overheid en de Gezondheidswet steeds meer overheidsinformatie actief openbaar gemaakt worden.

Vraag 9

Kunt u garanderen dat de door de NVWA geconstateerde overtredingen die geseponeerd zijn of door de rechter in het ongelijk zijn gesteld, niet meetellen in het verscherpt toezicht van de NVWA (een ondernemer komt onder verscherpt toezicht als betreffende ondernemer in twee jaar tijd drie of meer overtredingen begaan heeft)? Zo nee, vindt u dit acceptabel? Zo ja, wilt u een scan laten uitvoeren om zeker te stellen dat dit niet aan de orde is?

Antwoord 9

Het verscherpt toezicht in het kader van transport van dieren gaat ervan uit dat als er in de afgelopen twee jaar bij het transport van dieren vier of meer overtredingen zijn begaan van Verordening (EG) nr. 1/2005, het bedrijf bij een volgende constatering van een overtreding van deze verordening onder verscherpt toezicht wordt geplaatst. Dit betekent dat er naar aanleiding van die nieuwe overtreding, naast een bestuurlijke boete, een voornemen tot het opleggen van een (herstel)maatregel kenbaar gemaakt zal worden. Verscherpt toezicht kan ook inhouden dat het bedrijf vaker zal worden gecontroleerd. Het is altijd maatwerk.

Komt een van die eerdere overtredingen te vervallen door een gerechtelijke uitspraak, dan telt deze niet mee om onder het verscherpt toezicht te vallen. Voor bedrijven die onder verscherpt toezicht staan, wordt per geval bezien of het vervallen van een overtreding moet leiden tot het niet langer toepassen van verscherpt toezicht. Aangezien deze aanpak voor verscherpt toezicht pas in september vorig jaar in werking is getreden, heeft dit nog niet tot aanvullende herstelmaatregelen geleid.

Vraag 10

Kunt u garanderen dat de door de NVWA geconstateerde overtredingen die nog onder de rechter liggen en daarmee in rechte nog geen onaantastbare overtreding is niet meetellen in het verscherpt toezicht van de NVWA? Zo nee, vindt u dit acceptabel? Zo ja, wilt u een scan laten uitvoeren om zeker te stellen dat dit niet aan de orde is?

Antwoord 10

Vanaf het moment dat een boete is opgelegd telt de geconstateerde overtreding mee in de afweging of het handelen van het bedrijf voldoende aanleiding geeft voor verscherpt toezicht. De NVWA gaat bij de toepassing van verscherpt toezicht uit van de door haar geconstateerde overtreding en het opgelegde handhavingsbesluit, tot op een ingediend bezwaar en beroep is beslist. Zoals verwoord in antwoord op vraag 7, schort het indienen van bezwaar en beroep de werking van een handhavingsbesluit niet op. In het geval dat de overtreding door een gerechtelijke uitspraak komt te vervallen, zal deze niet meer meetellen in het toepassen van verscherpt toezicht. Zie hiervoor het antwoord onder 9.

Vraag 11

Kunt u garanderen dat de door de NVWA geconstateerde overtredingen die geseponeerd zijn of door de rechter in het ongelijk zijn gesteld, niet meetellen in het boetebeleid dat voortkomt uit de Wet dieren, specifiek de stapeling van boetes? Zo nee, vindt u dit acceptabel? Zo ja, wilt u een scan uitvoeren om zeker te stellen dat dit niet aan de orde is?

Antwoord 11

De recidivebepaling in het Besluit handhaving en overige zaken Wet dieren bepaalt dat bij de straftoemeting een boete pas kan worden opgeteld als een eerdere boete onherroepelijk is. Zolang een zaak nog onder de rechter is, is deze nog niet onherroepelijk en wordt deze niet meegenomen in de optelling voor de op te leggen boete. Hetzelfde geldt bij een boete die is komen te vervallen door een gerechtelijke uitspraak, ook dan kan deze boete niet worden meegenomen in de optelling voor de recidive.

Vraag 12

Kunt u garanderen dat de door de NVWA geconstateerde overtredingen die nog onder de rechter liggen en daarmee in rechte nog geen onaantastbare overtreding zijn, niet meetellen in het boetebeleid dat voortkomt uit de Wet dieren, specifiek de stapeling van boetes? Zo nee, vindt u dat acceptabel? Zo ja, wilt u een scan uitvoeren om zeker te stellen dat dit niet aan de orde is?

Antwoord 12

Ik verwijs hiervoor naar mijn antwoord op vraag 11.

Vraag 13

Kunt u de juridische onderbouwing geven waarom geconstateerde overtredingen die in rechte nog niet onaantastbaar zijn (of niet onherroepelijk zijn) meegenomen kunnen worden in het verhogen van de strafmaat en/of onder verscherpt toezicht stellen? Kunt u tevens de juridische onderbouwing en legitimiteit aangeven op basis waarvan geseponeerde zaken of zaken die bij de rechter onderuit zijn gehaald onderdeel kunnen zijn van het verhogen van de strafmaat (stapeling van boetes op grond van de Wet dieren) of het onder verscherpt toezicht plaatsen door de NVWA?

Antwoord 13

Ik verwijs hiervoor naar mijn antwoorden op vragen 9, 10 en 11.